

LIBERTATEA

Abonamentul:

Prețul foii „Libertatea” cu adăusele sale „Foia Interesantă”, „Tovărășia” și „Bobirnaci”, — e următorul: pe un an 10 cor.; pe 1/2 an 5 cor. — Pentru economii: numai 6 cor. pe an!
Pentru America trei dolari pe an.
Pentru România (4 foi) 40 Lei pe an.

Foie națională politică.

Apare în fiecare Joi.

Insertiuni:

1 pag. 80 cor., 1/2 pag. 40 cor., 1/4 pag. 20 cor. etc. — La inserate ce să dau de mai multe-ori, să fac reduceri de taxă

Insertiunile ca și abonamentele să plătesc înainte.

Manuscripte nu să dau napoi.

Cuvînt de chemare.

Împrejurările între cari se întîmplă la înființarea bisericii greco-catolice maghiare și felul în de obște cunoscut, cum să plănuiește înființarea acestei biserici, trebuie să umple de adîncă îngrijoare inimile tuturor credincioșilor buni și adevărați ai bisericii greco-catolice române!

Poporul român a ținut totdeauna cu sfîntenie la așezămintele sale religioase și în decursul veacurilor a aflat scut și mîngîiere în sinul bisericii sale, aflîndu-și în Sionul Românesc un puternic, nebiruit apărător al ființei sale.

Autonomia (dreptul conducerei de sine) și întregitatea teritorială a Provinciei noastre metropolitane greco-catolice din Alba-Iulia și Făgăraș, și caracterul românesc al bisericii noastre unite cu Roma, este o scumpă moștenire primită dela părinții noștri, pe care, în strînsă unire cu Preasfințirii noștri Arhiepiscopului, datori suntem să o apărăm față de orice încercare potrivită, ca neatinșă să o lăsăm fiilor și nepoților noștri!

Pentru împlinirea acestei mari și sfinte datorii și cu scopul de a arăta sărbătorește voința obștească a Românilor greco-catolici, subscriși prin aceasta conchemăm o

Conferință generală

a credincioșilor greco-catolici din Provincia Metropolitană de Alba-Iulia și Făgăraș pe ziua de **29 Mai 1912** st. n. în **Alba-Iulia** cu următoarea ordine de zi:

1. Deschiderea adunării.
2. Constituirea conferinței
3. Debatere asupra plănuitei înființării a bisericii gr.-cat. maghiare și aducerea unei hotărîri în această pri-

cină, în scopul păstrării neștirbite a drepturilor și întregității bisericii noastre!

4. Eventuale propuneri, și
5. Încheierea conferinței.

Suntem încredințați, că cuvîntul nostru de chemare va găsi răsunset în inimile tuturor fiilor credincioși, — preoți și mireni, — ai bisericii noastre, ca întrunindu-ne și sfătuiindu-ne, să putem lua măsurile potrivite pentru apărarea bisericii noastre gr.-cat. române.

Veniți cu toții fii adevărați ai acestei bisericii, ca în aceste zile de grea încercare să ne putem arăta nedumerirea și să arătăm cu glas puternic voința noastră!

Budapesta la 23 April 1912.

Gheorghe Achim
Alexandru Cormoș Alexandrescu
Dr. Carol Barbul
Dr. Clemente Barbul
Gavril Barbul
Eugen Bian
Dr. Ioan Bian
Dr. Gheorghe Bilașcu
Dr. Iosif Boca
Dr. Romuț Boila
Dr. Victor Bontescu
Dr. Ioan Boros
Dr. Eugen Bran
Dr. Ioan Chorecheș
Simion Călușiu
Dr. Ilie Chindriș
Dr. Vasile Chindriș
Dr. Iuliu Chiș
Dr. Ioan Ciordaș
Florian Cocian
Dr. Toma Cornea
Andrei Cozma
Dr. Tit Boboș
Dr. Gheorghe David
Dr. Victor Daleu
Dr. Andreiu Doboș
Dr. Teofil Dragoș
Dr. Ioan Erdeli
Dr. Amos Frăncu
Dr. Grigorie Gherman
Dr. Ladislau Gyurko
Iuniu Brut Hodcsiu
Franciso Hossu Longin
Dr. Ioan Harșia
Dr. Aurel Isac
Dr. Gavril Iuga
Dr. Salvator Juroa
Dr. Dometriu Kiss
Dr. Vasile Lucaciu
Dr. Andrei Macavei
Dr. Titu Mălai
Dr. Iuliu Maniu
Dr. Cassiu Maniu
Dr. Ioan Marciac

Iulian Marcian
Dr. Ilie Mariș
Dr. Sebastian Marta
Dr. Coriolan Meseșan
Dr. Liviu Micșă
Dr. Augustin Mircea
Dr. Tudor Mossil
Dr. Ioan Moldovan
Dr. Ioan Mihalyi
Dr. Teodor Mihali
Dr. Alexandru Morar
Dr. Stefan Morar
Dr. Iuliu Morar
Ioan F. Negrăuțiu jun.
Dr. Aurel Nilvan
Nicolae Nilvan
Dr. Ioan Oltean (Ludoș)
Dr. Ioan Oltean (Lăpuș)
Dr. Victor Onișor
Mihail Pavel
Dr. Silviu Pășcut
Dr. Ioan Pantea
Dr. Gheorghe Pătăcean
Alexa Pocol
Dr. Andreiu Pop
Dr. Coriolan Pop
Dr. Emil Pop
Dr. Gheorghe Pop
Gheorghe Pop
Gheorghe Pop de Băsești
Iuliu Pop
Dr. Iustin Pop
Dr. Izider Pop
Dr. Laurențiu Pop
Dr. Ioan Pop
Petru Pop
Dr. Stefan C. Pop
Dr. Gheorghe Popescu
Dr. Iuliu Pordea
Dr. Valentin Porușin
Dr. Titu Perșia
Vasile Ranta
Dr. Octavian Russu
Ioan Savanyu
Dr. Nicolae Șerban
Alexandru Stan
Dr. Coriolan Steer
Dr. Daniil Szabo
Dr. Simion Tămaș
Dr. Gavril Tripon
Dr. Liviu Cigărean
Dr. Ioan Vălean
Dr. Alexandru Vaida
Dr. Ioan Vaida
Dr. Camil Velizian
Virgil Vlad.

Spre știre.

Adunarea credincioșilor gr.-cat. români la Alba-Iulia era vorba, și să scrisese și prin foie, că va fi conchemată pe a treia zi de Rusale.

Marța însă fiind în Alba-Iulia țirg de săptămîină, poliția, plină de bunăvoință cum e, pentru tot ce e românesc, — nu vrea să îngăduie ținerea adunării pe aceeași zi cu țirgul, — și așa, de sîlă, conchemătorii adunării au trebuit s'o amle pe Mercuri după Rusale.

Lucru e vădit: convocătorii, știind că poporul nostru bun creștin, ține și a treia zi de Rusale sărbătoare,

au chibzuit această zi pentru a nu face pe popor să se lipsească de o zi de celelalte de lucru de peste săptămîină.

Poliția din Alba-Iulia însă, n'ar fi poliție ungurească, dacă nu ar cerca să facă toate greutățile ce numai să pot, ca adunarea să nu izbutească chiar așa mareș, cum ar izbuti în o astfel de zi de sărbătoare! A căutat dar o pricină, o crimă, — și s'a legat de aceea că — e zi de țirg. E o săcătură tot temeiul ce să pune opreliștei. Iar săcătura e cu atît mai interesantă, cu cît matador la poliția din Alba-Iulia e un om ieșit și el din poporul român, oarecare Roșca, pogoritor din o familie română cinstită, căreia însă prin o prigonire săbatică a Românilor și a drepturilor lor și-a lîmbat icr, zău că nu-i face, coada de topor, nici o cinste.

Acest nenorocit Roșca, merge alta de departe în a-și arăta „patriotismul” său, lăună la cît nici căpitani de poliție unguri n'au mers încă. El oprește lipirea placatelor pe pereți în oraș, dacă acelea vestind vre-un concert românesc ori teatru românesc, chiamă obștea românească la concertul ori teatrul din „Alba-Iulia”, și numai așa le lasă să fie lipite, dacă ele vestesc un concert ori teatru în *Gyulafehérvár*! Că lui, patriotului de 13 carate, îi scoate ochii numirea latino-românească atît de frumoasă: Alba-Iulia!

Isbucnirea acestui suflet rău de om, e și oprirea adunării bisericii gr.-cat. române pe a treia zi de Rusali, deși ar putea nenorocitul să știe, că oamenii bisericii merg acolo și chiamă poporul la o adunare din cele mai pacinice, înșiși fiind oameni pacinici, — după a noastră părere chiar prea pacinici! Dar așa a fost de cînd e lumea: Săcurea streină nici cînd n'a putut face așa mari stricăciuni pădurii să n'atoase, ca și atunci cînd oada din pădure (nu fruntes, ci oada pădurii) s'a însoțit săcurii și i-a ajutat să cadă cu mai multă greutate asupra mamei păduri. Să mișcă codrul poporul românesc în jurul Albei-Iulii, — să putea oare ca o coadă să nu-și ridice cinstitul cap și să se avînte contra mișcării codrului-mamă?

Iar voi, prea cinstiții Români din Alba-Iulia și din tot ținutul de pe Văile ce duc în Munți și pogoră din Munți, și de pe Murăș din sus și de pe Murăș din jos, — și de aproape și de departe, despre care

patriotica poliție crede că dacă a împins adunarea pe o zi de lucru, voi nu vă veți lăsa lucrul din acea zi ca să mergeți la sfatul frunțașilor bisericii voastre, —

— dați de gel socoteala sufletului negru și arătați că știți pune bunurile sufletești ce ne sunt atacate prin înflințarea din vorbă, mai presus de bunul pămîntesc ce l'ați putea cîștiga prin acea muncă de o zi, — și cu atît mai virtos vă pregătiți a merge în număr nenumărat de mare pe Mercuri, după Rusali, la Alba-Iulia! Ca să vadă toți dușmanii bisericii și neamului nostru, — că nu suntem noi atît de mici de suflet și nepricepuți, cum ei ne socotesc!

Moștenitorul de Tron să mută în Hofburg!..

Ziarele aduc următoarea știre:

„La mijlocul acestei luni, în 16 Maiu, Moștenitorul de Tron Francisc Ferdinand sosește dela Konopist, unde își are castelul cu locuința de vară, la Viena, dar nu va merge la palatul său de pe Belvedere, ci va locui în Hofburg (palatul împărătesc, scaunul Domnesc). Căci palatul Belvedere al Moștenitorului, îl vor repara, reînnoindu-l și lucrările de reparare să încep în luna aceasta.

Până în lucrările de zidire, Moștenitorul și familia sa vor locui în Hofburg (palatul împăratului), în care să aranjează pe sama lui despărțămîntul zis al Marelui Prinț de Toscana. Acest despărțămînt stă din 14 odăi cu localurile laterale, — și ferestrele locuinței au privirea spre o parte din cele mai umblate și mai frumoase a orașului împărătesc, spre Mihael-Platz.

„Timp îndelungat va locui aci Moștenitorul, — căci repararea palatului de pe Belvedere încă va dura mult“.

Cel-ce au urmărit mersul lucrurilor dela Curtea împărătească din Viena, chiar felul de conducere al treburilor ce s'întin de Domnitor și de Doamnă, — nu pot vedea în această mutare a Moștenitorului de Tron în Curtea împărătească, o simplă împrumutare de locuință până la repararea palatului său Belvedere, ci ceva mai mult.

De ani de zile acum, bătrînel împărat nu mai hotărăște lucrurile de domnie singur, ci în toate ascultă întîi și părerea Moștenitorului său de Tron, a Principelui Ferdinand. Căci Maestatea Sa, trecut peste 83 de ani acum, îl pare bine dacă

lucrurile grele le mai cumpănesc cei din jurul său, și mai ales acela care e chemat a-i lua moștenirea și a conduce după el nala împărăției peste valurile neliniștite ale politicii și a vieții mai departe. Brațele lui sunt azi prea slabe pentru a purta singur cirna acestei corăbii mari și grele, și care e dusă pe o mare atît de furtunoasă ca cea austro-ungară, pe care o bat vînturile ce aduc cererile și stăruințele și zbaterele altor popoare felurite și mai toate nemulțumite!

Bătrînel Domnitor de cînd a fost ucisă împărăteasa Elisabeta, nici n'a mai prea locuit în Palatul de căpetenie al său, în Hofburg, în inima Vienei, ci șede și lerna în palatul său de vară din Schönbrun, lângă Viena, afară la larg, în loc desfătat, sănătos.

Cînd dar Moștenitorul de Tron își face intrarea în Palatul de frunte al locuinței împăratului, apoi după toate semnele el intră acolo nu numai ca oaspe trecător, ci ca stăpîn stătător, și reparaturile la Palatul său pe Belvedere vor ținea tare „mult“, atîta de mult, cit bătrîneța adîncă a împăratului Francisc Iosif...

Iar lucrurile mari ale crimei împărăției încă nu vor mai fi conduse decît cu numele de bătrînel Domnitor, de fapt noul locuitor al Hofburgului va fi hotărîtor în dezlegarea lor.

Intrarea Moștenitorului în Hofburg, nu e o simplă împrumutare de locuință, ci ceva mai mult!

Din dietă.

— Vorbirea dlui Dr. Mihali —

În dietă din Pesta să dezbate asupra programului cu care noul ministeriu s'a înfățișat înaintea statului țării. Ministrul Lukács și-a spus săptămîna trecută vorbirea-program, arătînd ce vrea: tot ce a vrut Hedervary și Tisza, ba în unele privințe ceva mai afurisit ca ei, de pildă în felul cum spunea că ar face el legea nouă de vot.

În ședința dela 7 Maiu n. a luat cuvînt și dl Dr. Teodor Mihali, președintele clubului deputaților naționaliști, arătînd care sînt părerile partidului naționalităților, a Românilor și a Slovacilor, față cu noul ministeriu. Dsa spune că această schimbare de guvern n'a avut nici un scop. Căci schimbările de guvern trebuie să aducă cu sine și schimbare în politica lor. Dar guvernul lui Lukács a schimbat nu-

mai chiar o persoană două, încolo politica a rămas întru toate cea veche. În deosebi vedem din vorbirea noului ministru președinte, că naționalitățile nemaghiare rămîn în vechea lor stare de deplină nemulțumire în această țară, iar această nemulțumire să simte la păturile învățate ale lor din tot ce grăesc și scriu, iar la popor să vede în chip și mai îngrijitor: el își arată nemulțumirea în aceea. că părăsește țara aceasta în măsură tot mai simțită, ca pe una, a cărei cîrmuitori pentru el, pentru popor, deși el e talpa țării, n'au nici o simțire, nici o grijă, pe el numai îl tot încarcă cu sarcini, dar de nici o mulțumire nu-l fac părtaș, nici materială, nici sufletească.

Văzînd de ce gînduri e călăuzit noul ministeriu în pregătirea noii legi de alegeri că vrea s'o ferece cu cîrlige și șiroafe, cu zale restringătoare și șa, — declară în numele partidului și a poporului, că nu primește nici un fel de retrîngerii în această lege! Noul guvern e de părere, că clasele istorice (treptelor de oameni mai de sus, cari au fost mi te conducători ai secolului prin veacuri, nemesii și poroditele lor!) trebuie să le dea drepturi mai mari ca mulțimii de jos, căci acelea au mare vrednicie pentru susținerea statului prin veacuri. Dl Dr. Mihali spune, că trage la îndoială că aceste straturi de locuitori ar fi mai buni „patrioți“ dăcît fiii poporului!

E drept, zice deputatul român, că oamenii din popor să priceap mai puțin la apucăturile și blăstămățiile politicii, dar la susținerea statului iau parte mai mare ca „clasele istorice“!

Nici „patrioți“ în înțelesul bun al cuvîntului, adevărații vrednici ai patriei, nu sunt mai buni Ungurii ca Românii, cari s'au arătat totdeauna credincioși și Regelui și Împăratului lor. Chiar și la 1848, cînd țînuta lor vi să pare dvoastră că a fost contrară „patriei“, nu e adevărat că a fost așa. Ei au rămas numai și în acel timp de revoluție, credincioși Regelui-Împărat al țării, — iar asta nu e iertat să li-o socoti lor de „păcat“ și pentru asta să li lipsești de drepturile lor politice.

Unitatea statului ungar (nu maghiar!) nu o trage ni-

menia la îndoială — dar politica guvernului năzuiește o unitate de limbă în astat (ca adevărat în tot să domnească și toți să se bească numai o limbă!), *tra acesteia ne vom lupta la cele din urmă!*

Și fiindcă vedem tînd acest fel în faptele guvernului nu putem avea încredere și nu-i putem da sprijinul nostru.

Arată ce nedreptate poliției e pregătirea episcopiei grămaghiare, care a stîrnit amărăciune între Români și avea încă multe urmări!

Nu votează încredere no guvern.

Alt plan alui Lukács.

Văzînd că fătu lui monstru, noul său de lege de vot, nu e pe cu bine de cătră partidele din potrivire, koșutiștii din cele tabere, — Ministrul Lukács a zilele astea pe capli acelor partide să fie un pic în așteptare, că gîtește el acum un alt plan, crede că va mulțumi și pe justi și pe koșutiștii în vre o 8 zile și va fi gata cu el! Iară ceva ex patriotic!

Na putem închipui ce mișelismuri mai fi și acela.

„Revista Preoților“

dela Timișoara scrie în numărul său mai nou nevoasă și surprins despre articolul din frunța numărului 17 al foii „Libertatea“, bănuiește a fi dușmăncși față preoțimea română care să năzuiască și ea spre o soartă mai bună. Și ne ceartă cum de cîntezăm să scriem așa ceva, prin ce pune oarecum în poară cu preoțimea.

Dacă și un articol țînînt în această așă de pacinic ca articolul din numărul al „Libertății“, poate supăra pe neva, apoi noi nu știm cum să bune să mai vorbim și să scriem. Simțim numai și în acel artă nervositatea din redacția „Revista Preoților“, nervositate care își pecetea pe aproape tot ce să scrie în revistă și și-a pus'o și pe riul cătră Sinoade, în care preșcâpat să pună multe vorbe și ceri, cari scad valoarea pornirii fel îndreptățite, și prea împrum din tonul praelamațiilor socialiste.

Dar peste acestea noi am tre. Na am lua în nume de rău nu asprime a vorbelor și a strigărilor dacă în fond ne ar fi sufletul păcat cu felul și drumul pe care vedem pornită mișcarea. Dacă ar lura din vorbă ar zice: Sente nemulțumiți, necăjiți, vă cerem chiereilor și Sinoadelor și Congres-

Extract de cheag

absolut curat și foarte tare, covăsește cu o lingură plină 100 litre de lapte 30 de minute se află în sticle de 1 litru foarte estin la prăvălia românească

„SEVERINEANA“

societate comerelală pe acți în Garansebeș—Kăransebes.

să faceți tot ce e cu putință să ne îmbunătățiți starea materială, fie din mijloace proprii, fie prin mijlocirea de ajutor mărit dela stat, — dar cu o condiție sine qua non: ca eventualul ajutor dela stat, să ne vină ca o dreaptă răsplată a muncii noastre morale în mijlocul poporului, fără să ne atingă oțtuși de puțin neatfirmarea noastră sufletească și națională, și fără ca statul să-și facă mai trziu ori chiar din capul locului, cătuși pe libertatea noastră pastorală și cetățenească din acel ajutor! Că decît cu astfel de condiții amiltoare, care să atirne meru asupra noastră ca o sabie alui Damocles, nu numai mărirea ajutorului dela stat, dar nici pe cel de azi nu-l mai primim!

Dacă acesta ar fi tonul, tenorul, apelurilor pase la cale de „Revista Preoților”, noi am fi cei dinții care l'am saluta cu toată însuflețirea și ne-am gândi la iscodirea tuturor mijloacelor cu cari să ajutăm și noi, pe cît am putea, nobila și dreapta mișcare a preoțimii.

Durere, din „Revista Preoților” și din memoriile puse de ea la cale, nu transpiră acest duh de mândrie națională și de ridicare pentru neatfirmarea preoțimii, pentru respingerea ori-cărui ghilț ce i-să întinde și a-runcă meru prin ajutorul de stat!

Iar de un ajutor primit cu ori ce condiții, noi nu numai că nu ne putem însufleși și bucura, ci ne chiar îngrozim, și din toată inima dorim să ne păzască Dzeu de el! Că acela va fi începutul peririi neamului nostru, — ori cel puțin aducătorul unor vremi, care vor rupe preoțimea cu totul de cătră poper și va aduce zile ne-calculat de triste, atit pentru poporul nostru, cît și pentru preoțimea însăși!

Aceasta e oredința noastră curată, cinstită, aceasta e teama ce ne întunecă gîndul, cînd vedem pornirea condusă de „Revista Preoților”, pe care nu o vedem deloc îngrădindu-și cererile cu condițiile de neatfirmare din vorbă.

Vedem greșit lucrul? Dece Dzeul Dece Dzeu să ni-să dovedească de confrății dela „Revista Preoților”, că totul a fost o închipuire exagerată a noastră, dar că viața și neatfirmarea noastră națională, nu e primejduită cu nici un fir de păr prin ținuta lor. Și atunci nu vom mai avea cuvînt a ne privi cu ne-credere și cu grijă, ci a ne îmbrățișa cu frăție caldă și fericită.

Ținuta de pîn'acum a Revistei, e însă în privința asta puțin lămurită, și multora le face mai curînd gînduri sinistre, decît senine.

Cetească confrății dela „Revista Pr.” articolul din fruntea numărului 19 al „Foil Poporului Român” din Pesta, care îndrăznește a spune verde următoarele:

„Mărturisim, că de o vreme în-oace, ținuta „Revistei Preoților” dă

prilegii la grave bînueli. În acțiunea pentru îmbunătățirea plășii preoților, vedem numai un pretext, o apucătură, anume pretextul de a ciștiga teren mangrismului și în Bânat!”

La această acuză, pusă pe ascuțis, răspundă confrății dela „Rev. Pr.” și lămurească lumea asupra ei. Că dacă pornirea din vorbă nu are în temeiurile ei și această notă politică, ci e dusă numai de motive curate materiale, în căntarea după materie însă își alege oameni dela cari și condițiile sub cari cer și primesc ajutorul, — atunci suntem înțeleși, suntem bine. Altfel, firește, nu.

Revista „Lucoafărul” a atins asemenea această chestie, și e tot de păreri de cari suntem noi. Și de vom cere să și spună cuvîntul, suntem siguri că tot așa s'ar rostii și ziarele partidului „Românul” și „Gazeta”, — cari, durere, să vede că multe de toate observă, iar ținuta numitei „Reviste” o trec sub tăcere, deși ar fi datoare mai tare decît noi să o discute.

Un singur lucru rugăm pe „Revista Preoților” să ni-l creadă și să și-l însemne despre noi: Nici cea mai mică considerație personală, nici umbra unei antipații sau ori-ce alt simțămînt potrivit față de domni preoți dela acea revistă, nu ne călăuzește în ce scriem, — doar părintele Voniga, redactorul foil, știe că ne aflăm în legături chiar de preținie, — ci numai în-grijirea ce o avem pentru tot ce e ideal, curat și intransigent românesc! Iar pentru apărarea a acestor puncte de vedere și de ținută în mișcările noastre de obște, ne întrepunem față de ori-și-cine, ori ne sunt ei streini, ori pretini personali.

Războiul.

Nu e încă nădejde de pace. E drept că Italia a asigurat puterile, că nu mai atacă strimtorile Dardanelor, prin cari să cerce dară a trece din Marea-Aegeică în Marea-Marmara și să se apropie de Constantinopol, și pe urma acestor asigurări date apoi de puteri guvernului din Constantinopol, guvernul turcesc a luat măsurile de lipsă ca să se deschidă Dardanelele, ca corăbiile de negoț să poată iar trece în drumul lor cu mărfurile.

Dar în aceeași vreme corăbiile italiene au atacat și cuprins mai multe insule (ostrovuri) turcești din Marea-Aegeică, între care și insula mare Rodus, locuită de Turci și apărată de o garnizoană de vre-o 2000 de Turci. Soldații turci au făcut împotrivire cît au putut, dar față cu puterea mai mare — vre-o 3 regimente italiene, s'au văzut siliți a să retrage în lăuntru inzulei, în locurile pădu-

roase. Vor porni de acolo în cete resfirate neliniștind armata italiană și făcîndu-i stricăciuni.

De pace încă nu-i nădejde.

Cum să „închide” o strimtoare de mare? Pentru acei cetitori ai nostri cari nu ar ști, spunem: Precum în jurul curții pui curs e ca să prindă vulpea, lupii ori alte fiere răpitoare ce și-ar fi neliniștind grădina și curtea, — așa porturile de mare și strimtorile pun un fel de curse corăbiilor ce s'ar apropia de ele. Anume au pregătite niște bombe de dinamită așa fel întocmite, că le poate slobozi în mare și le face de plutesc sub apă, dar nu tare afund, — așa, că de-o trece vre-o corabie peste ea, să se lovească de ea. Cînd să lovește de ea, bomba ia foc, explodează, și lovește ca din gura iadului în fundul corăbiei și și-o sparge în oțteva minute, corabia să scufundă cu tot ce-a fost pe ea, fără a mai putea fi mîntuită.

Cu bombe de acestea, zise „mine submarine”, au umplut Turcii și strimtorile Dardanelor, și prin asta le-a închis corăbiilor. Că nici o corabie nu cutează să între în ape despre care știe că ascund sub fața lor „minele”.

Acum că a fost asigurată că Italia nu-i va mai ataca Dardanelele, Turcia a pus să se adune și scoată „minele” din strimtoare, și prin asta deschid iară apele ei pentru corăbii, care de vre-o 2—3 săptămîni nu mai putează să treacă pe acolo.

Lume stricată.

Zilele trecute s'a pertractat naintea tribunalului din Kalocsa un proces care varsă vină lumină asupra moravurilor unor slujbaji de-ai statului nostru... Știm noi cum poți sta de vorbă cu notarășul, cu sol-găbirăul, cu căpitanul de poliție, cu finanții, de vrei să și să audă rugarea în cerul lor... Dar că cum pot fi ascultat cererile tate pe la gări, pe la stațiile căilor ferate de ai ceva de trimis ori de scos, — asta mulți n'o știam. Pertractarea de care vorbim pare a ne arăta ceva și din tainele acestui lucru.

Ci-că medicul de comitat Dr. Alex. Borsay din Kiskörös l-a vătămă odată în onoarea lui pe șeful stațiunii dela calea ferată de acolo, spunînd despre el că nu să mai pot suferi volnicile ce face cu lumea ce are de lucru cu gara. S'a făcut proces. Medicul a citat martori. Și iaca ce au spus martorii, naintea tribunalului:

Georg Kurucz, fost lucrător în stație, spune, că mulți negustori de vin cari aveau de trimis buți cu vin pe tren, — cînd veneau și cereau vagon la capul stației Fris Lajoz, acela totdeauna le respundea că: nu sunt vagoane! Dar îndată ce aceia strecurau oțte-un butoiu de vin în pivnița domnului șef, — îndată să afla vagon!

Femeea lui Kis Iános spune că soțul ei era hamal (tragăr) în stație, și ci-că șeful îl pune pe el și și pe ea, pe martora, să-i care lemne din cele ce erau de

trimis din stație cu trenul și să i-le pună în pivniță.

Schwarz Mor, om ce lifera la miliție cite toate, spune că, pentru a avea pace cu trimiterile lui, la fiecare An-nou dă cite 200 cor. cinste șefului gării.

Hellenyi Lipot, trimițater de lemne, că el trebuia să dea cite 50 cor. la Anul nou. În 1909 n'a mers să-i dea, și în acel an e fost vai de el cite-o avut de suferit, cînd avea de trimis ceva.

Schwarz Armin, agent de vinuri, spune că trimite cite 100 vagoane de vin, de fiecare vagon dă 2 cor. la șeful, și 1 cor. la magaziner.

Vre-o 3 alți negustori spun că ei de fiecare trimiteri de mărfuri trebuie să dea mai multă cinste decît li-ar fi biletul de tren...

Preotul evangelic spune că cofărițele neguțatoare de hoare, să plîng la frunză și iarbă, că numai dacă lasă să rătăciască oțteva puice, rețe, spre curtea șefului, capătă vagon, altfel totdeauna: Nu-i vagon!

Alții mulți asemenea.

Și acum cetitorul care vîzu în fruntea acestor șire vorba: Lume stricată, crede că arătarăm aci un om stricat, care o mai fi avînd poate mulți soți pe la cele gări, — dar acest om prins acum odată în fața altor martori, a fost cel puțin săpunit de judecătorie.

Ași Na el a fost pedepsit, ci pîrltorul, Doctorul Căci, zice tribunalul, nici unul nu ați putut adeveri cu martori învinnirile ce ridicăți asupra șefului gării! Adecă nime nu i-a dat puica, vinul, lemnele, coroanele, etc. între martori. Așa dar toate spusele voastre-s nimic. Șeful e om de omenie. Voi vătămători de „onoarea” lui! Și i-a dat doctorului o pedeapsă în bani de 3000 cor.! (După „Az Est” din 4 Mai).

S'a dat recurs. Noi creștăm lucrul numai ca document pentru vremile ce trăim.

Asociațiune la Șugag.

Adunarea cerouală a Despărțemîntului VI (Sebeșul-săseșc) al Asociațiunii pentru anul curent să va ținea în comuna Șugag la 2 Iunie n. la 11 ore a. m. la care să invită toți membrii și binevoitorii Asociațiunii.

Prezidenții agenturilor sunt poțtiți, ca cel mult pînă la 25 Mai n. a. o. să aștearnă subseanatei direcțiunii rapoartele generale despre starea agenturii și a bibliotecilor populare. (Cite epuri în oțte volume? Cu oțte s'au înmăulțit în anul 1911? Oțti cetitori au fost în anul 1911) și taxele încasate dela membrii pe anul curent.

PROGRAM :

- 1 Deschiderea adunării
- 2 Raportul comitet. a cassariului
- 5 Prelegeri populare
- 6 Raportul comisiilor și celelalte treburi oficioase.

O bună luptă contra concubinatelor.

Este un rău de care bintue obște noastră românească și biserica ei, în măsură mare: viața în nelegiuire a multor fii ai bisericii. Dar par'că nicăiri acest lucru urit nu e așa răspândit, ca prin Bănat. Prin unele sate de acolo află în popor oameni altfel „de frunte”, cari în toate ale lor au dreptul a trece de frunțași ai satului, dar dacă te uiți în casă la ei, îl află trăind cu o femeie oarecare în nelegiuire, adică fără cununie, fără binecuvântarea bisericii asupra vieții lor celei dinpreună.

„Foaia Diecezană”, foaia episcopiei gr. or. dela Caransebeș povestește într'un număr mai nou al ei, un lucru, care pe noi de pe aici, ne miră foarte mult! Că și pe la noi să găsim astfel de viețuiri în nelegiuire, dar acelea le află numai în păturile sărace și și acolo rar. Cele mai multe au cite o pedecă mai însemnată, de pildă că ori el ori ea e fugit de soțul sau de soția și nu s'au despărțit încă de lege. Dar oameni de frunte din popor, pe la noi nu trăiesc în nelegiuire de acestea, căci ei nu pot avea vaza și trecerea la care țin, dacă trăiesc așa.

„Foaia Diecezană” spune însă următoarele: În comuna Nicolinț (tractul Biserica-Albă) o mulțime de frunțași (!!!) nu erau cuprinși în lista alegătorilor (lista sinodului parohial al bisericii lor), de oarece fie ei, fie copiii lor, trăiau în concubinată.

Și acești „frunțași” se simțau nedreptățiți, că comitetul parohial și oficiul parohial pe ei i-a lăsat afară din listă! Cite un biet pâlmaș, ba și cite-un țigan de omenie, era luat în lista sinodului, avea adică cuvânt și vot în sfaturile bisericii, la alegeri de comitet, de epitropi, de învățătorii, de deputați bisericești, — și ei, „frunțași” colea, cu avere, cu stare, cu belșug, — să stee dați la o parte din acest stat al parochienilor cinstiți! Și nu să-și tragă sama că de ce o fi asta, ci ei haid cu ponoslu la Vlădica, asupra celor dela conducerea bisericii, pentru că îi „nesocotesc” așa!

P. S. Sa Episcopul i-a luminat cu cuvinte drept cum-pănite, asupra greșelii lor prin care vatamă adinc sfânta biserică, nesocotind ei porunca ei de a să împărtăși de o sfântă taină a acestei biserici: taina căsătoriei după rânduile ei și cu binecuvântarea ei. Așa biserica cum să-i socotească pe ei, cînd ei o nesocotesc pe ea?

Le-a arătat datorința ce o au cu toții de a lucra la înlăturarea acestei pedeci dintre ei, făcînd totul ca cit mai curînd să se ducă cu soțiile lor și înaintea sfîntului altar, încheind căsătoria după rînduiala bisericii, și atunci biserica cu drag îi va așeza și ea la locurile ce li-să cuvin în așezămintele ei!

Și cuvîntul înțelept a prins. În scurtă vreme s'au cununat numai în această comună 38—40 de perechi, cari până aci trăiau în urita „căsătorie sălbatecă”, care poartă asupra ei pecetea de nemorală, spurcată!

Noi vestim acest lucru cu bucurie în ce privește pe frații din Nicolinți, aduși la calea cea bună prin cuvîntul arhieresc. Ci fiindcă în sute de alte comune (mai ales prin Bănat) e aceleași lucru slab, tare mult am dori ca dacă arhierul nu poate ajunge peste tot locul cu cuvîntul și cu îndemnul său — să ajungă acest cuvînt și acest îndemn prin asta dus de tiparul binevoitoarelor foi și să prindă el și în celelalte comune, ca și cum însuși Arhierul l'ar fi rostit și lor osebit. Că încă cu atît mai mare va fi vrednicia celor ce îl vor urma și numai prin zind veste de acest cuvînt zis cătră alții!

Cînd Toma a zis că nu crede că a înviat Isus, după ce Isus l'a lăsat să-și bage mîinile în coasta sa, și să-și pipăie ranenele, și după ce atunci Toma s'a închinat lui și a crezut în el, — Isus i-a zis: „Dacă văzuși, Tomo, crezuși, fericiiți cei ce n'au văzut și au crezut!”

Așa să se dea privilegiu și Arhierului dela Caransebeș a spune:

„Dacă vi-am grăit anume vouă fiilor dela Nicolinț, v'ați îndreptat, — fericiiți cei ce v'au urmat și numai auzind de cele grăite voue!..”

O cere asta nu numai sfîntenia bisericii, ci și cinstea voastră de oameni și bunul nume de Români, de popor vrednic a fi ținut în samă!

Dela frații din Macedonia.

Mulți dintre cetitorii noștri din popor, abia vor fi știind, că nu avem noi Români din țerile coroanei ungare frați numai în România, apoi în Bucovina Austriei, în Basarabia Rusiei, și peste Dunăre prin Serbia și Bulgaria, ci avem un însemnat număr de frați mai jos de Bulgaria, în Insaș Turcia, în provincia turcească zisă Macedonia. Sunt vre-un sfert de millien de Români, — cari să deosebesc însă de noi Români din toate celelalte țări prin felul lor de a vorbi românește. Pe cînd toți

Românii din celelalte țări vorbim aceeași limbă, înolt ne putem înțelege între noi desăvirșit, — doar ici colea cite-un cuvînt de nul înțelegem, — pe atunci cu frații din Macedonia ne putem înțelege numai cam greu. Căci ei trăind acolo între popoare cu cari noi nu venim în atingere, mai ales cu Grecii și Turcii, și-au prefăcut și limba tare mult după înfîrșirile aceloră, depărtîndu-se de limba noastră cea curată românească. Le și zic lor Români *Ținșari* sau *Cușo-Vlahi* după însușirea ce o are limba lor de a folosi mult *ș, și, si*, în cuvinte, trăgînd prin asta pe grecie. Dar pentru aceea ei să știu și să țin Români! Și sunt, în neamul românesc, ramura cea mai bogată de oameni, căci și-au însușit acolo dela Grecii meșteșugul negoțului și s'au făcut niște negustori, de întrec pe

Ișita aleadzirilor.
Cu ce n'aleapsim noi.

Aleadzirile s'bitsiră. Ișiră așa cum s'prividea: pri tut își asvingător partidul Unire și Progres, care easte astăzi singurul partid vărtos organizat.

Alantu partid, Achicăsirea liberală, șirdu di cu tut alumta, Grecii, vurgărill și arbineșill nu putură s'facă dîp civa.

Noi cu ce n'aleapsim dila aleadziri? Cu dzaçe delegați. Ași easte; scoasim dzace delegați aromâni, și-ll scoasim cu puterea noastră tr' un timp cum nu s'face ca ma arău trî noi.

Adecă și iau ales „delegați” trimișii poporului, cari să adunăm un loc, nu toți alegătorii ca aici, și votează că cine să fie deputat. În cercul acesta cu mulți Aromani, delegații ieșiră pe placu poporului și apoi ei au și ales deputat pe un Român, *Dr. Mișu*, — ceea ce vede din următoarele telegrame:

Aleadzirea D-rului Mișu.

Di Corița nă si telegrafle tu 23 di Martu:

Tuți șasespredzațill delegați dit cazana Starova votară trî doctorulu Mișu.

Iar tu 27 telegrafu nă deate tu ștîre hârloasa și multu aștîptata noutate:

Candidațill a partidului, Mișu și Suleiman, reușîli cu majoritate sdrobitoare.

Aproape tute horile aromânești și mulți oaspiți ill pitricură a d-lui D-r Mișu telegrame de felicitare trî aleadzirea lui ca deputat.

Mai jos „Dreptatea” scris despre războiul Turcilor cu Italienii și nume despre bombardarea Italienilor, următoarele.

Bombardarea Dardanelelor.

Acea ci u-aștîpta lumea, s'feace: Italia, vîdzândalul că Turcia nu nu s'alasă și că Puterile nu pot s'aducă achicăsire, tricu dila aspăreri cu sboarele la fapte. Bătearea luă altă față.

Oiol, tu dzua di dischidere a Parlamentului ună flotă Itallenească di 27 vapoare trapse 180 di techi plati fortul Sedulbahr, ci easte la intrarea Dardanelelor. Feace micl aspărgăciunl la căzărnille di Sedulbahr.

Di oamnl cădzu un mortu și un pligult.

Ieșita (reușita) alegerilor
Cu ce ne-alegem noi.

Alegerile să șfirșiră. Ieșiră așa cum să prevedea: pre tot ieși învingător partidul Unirei și Progres care easte astăzi singurul partid virtos (tare) organizat.

Alant partid, Achicăsirea liberală, perdu de tot lupta. Grecii, bulgaril și albanezii nu putură să-și facă de ceva.

Noi cu ce ne-alegem dela alegeri? Cu zece delegați! Așa easte, scoasem zece delegați aromâni și îi scoasem cu puterea noastră într-un timp, cum nu să face ca mai rău pentru noi.

Alegerea D-rului Mișu.

Din Corițe ni să telegrafiază în 23 alul Martie:

Toți șalsprezece delegați dit cazana (cercul) Starova, votară pentru doctorul Mișu.

Iar în 27 telegrafu ne deta de ștîre hârloasa și mult aștîptata noutate:

Candidații partidului, Mișu și Suleiman, reușîli cu majoritate zdrobitoare!

Aproape toate horile aromânești și mulți oaspeți îi petrecură (trimiseră) dlul Dr Mișu telegrame de felicitare pentru alegerea lui de deputat.

Bombardarea Dardanelelor.

Acea ce o aștîpta lumea, să face: Italia, vîzându-o că Turcia nu să lasă și că puterile nu pot s'aducă achicăsire (impăcare) trecu dela păreri cu sboarele la fapte. Bătăia luă altă față.

Jol, în zlua de deschidere a parlamentului, o flotă Itallenească de 27 vapoare trasă 180 de focuri peste portul Sedulbahr ce easte la intrarea Dardanelelor. Face micl aspărgăciunl la căzărnille de Sedulbahr.

Dol oamnl cădzu, un mortu și un pligult (rănit).

Gorespondență.

Vaca Ungurului.

Pâncota, Maiu 1912,

Die Redactor: Vă trimit aci o pățanie adevărată întâmplată în țirg la Pâncota (comit. Aradului). Umbind eu prin țirgul de vite, dau, rîntre alții și de un Unguraș cu mustețele mai sucite ca coada la un șoarece, și unse năclăite, de-ți era silă să te niți la ele. Ținea o vacă de ștreang, iar în bezonariu o glăjuță cu rach'e din care gusta cam des și apoi da una cu picioru'n pămînt răsîndu-se cătră cei din jurul sen: „Bizom isten, io vaca“! Și chiorea una cu och'ul, — că era și chor. Iaca vine un român și-l întreabă: „Ce cei, mă jupîne, pe vacă“? — „Ce spus la mine? Ce cere io pe vaca? D'apoi doi sutye de corane“! — Românul: „Doar n'am mîncat ciapa ciorii să dan atîta banii pe corocodina asta“! — „Asta korkogyine? Asta vake bunye, care dee pe zi 4 litre de vinars, bizony isten“! — „Apoi atanci li treabă? Dacă dă atîta vinars, lî dau pe ea încă și mai mult decît ceri“! — zise Românul — „Teremetete, nu vinars ci lapte vrut io să zis che da“! — Românul li întoarse spatele și li închină mai marelui peste duhurile vinarsurilor, și își văzu de drum. — Toți-cei din jurul lui ne-am stricat de rîs de lauda ce punea ungurul nostru pe vaca sa...
Gl. C.

Desp. Giurgeu al „Asociațiunii“.

Convocare.

Din încredințarea comitetului central al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român“, conform §. 23, lit. c. și §. 36 al statutelor acestei instituțiuni, dl Oct. C. Tăslăuanu convoacă cărturărimea și țărînimă din comunele aparținătoare tractului propopesc al Giurgeului (comit. Ciuc) la adunarea de constituire a Despărțămîntului Giurgeu, care va avea loc în 26 și 27 Maiu n. 1912, în Valea Jidanului (Bicaz).

Cu prilegiul adunării de constituire să va ținea și o Sărbare culturală împreună cu o Expoziție etnografică.

În ziua primă de Rusali, înainte de prînz: dîmîneța serviciul divin în biserică din Valea Jidanului; — după prînz: cuvîntare cătră popor de Oct. C. Tăslăuanu; prelegere populară despre economia de vite și cultivarea pămîntului, ținută de Aurel Coacîuc, conferențiarul agronomic al „Asociațiunii“ și deschiderea expoziției etnografice din școală.

A doua zi de Rusali, înainte de prînz: dela 7—8 ore, adunarea de primăvară a Desp. Giurgeu a Reuniunii învățătorilor, apoi după biserică prelegere populară

cu proiecțiuni de schliopticon despre viața lui Isus și adunarea de constituire a Despărțămîntului Giurgeu, prezidată de Oct. C. Tăslăuanu; după prînz, seara: reprezentație teatrală: »O viișoară«, de Oct. Prîe și petrecere.

NOUȚĂȚI

VLAICU.

— Zborul lui cel nou la Cernăuți. —

Am spus, că dacă în Dumineca înfiie a zborului său la Cernăuți, a fost prigonit de un vînt nebun, dl Aurel Vlaicu va zbură în Dumineca următoare de nou (adecă Dumineca trecută). Iacă ce scrie „Viața Nouă“ din Cernăuți despre acest nou zbor al compatriotului nostru:

»Di Vlaicu a ținut să arete Bucovinienilor că dacă timpul e numai încitva mai priincios, dsa poate face minuni cu mașina sa. Duminecă, în 28 Aprilie c. a zburat pentru a doua oară. Deși un vînt destul de tare suflă și acum, Vlaicu a zburat admirabil timp de vre o 20 minute. S'a ridicat ușor, o uriașă pasăre mîiastră, a alunecat de asupra cîmpilor tot mai sus, tot mai departe, până abla să mai zărea: spun oamenii din Ceahor că s'au spăiat văzînd cum trece „o pasere mare-mare“ sus de-asupra satului lor. S'au ridicat până la 500 metri. Reîntorcîndu-se a ajuns după cîteva minute lîngă ipedrom, trecînd falnic de-asupra privitorilor, care izbucnise în urale și aplauze. Vlaicu răspundea cu mâna de sus. Făcînd apoi o frumoasă învîrtire de asupra spitalului, s'a coborît în urmă deplin bine.

Dar Vlaicu nu părea mulțumit cu zborul său, căci iată îl vedem că după cîteva minute să urcă iarăși în mașină. Ca și înfiia oară s'a ridicat ușor, elegant — în aplauzele însuflețite ale publicului, și după o plutire de cîteva timp să lasă încet în jos, mai frumos chiar decît dintîia oară.

Contele Meran a ținut să onoreze prin venirea sa și al doilea zbor alui Vlaicu, la care numărul celor de față era iarăș la 20.000!

Succesul lui Vlaicu în Cernăuți a fost desăvîrșit.“

Logodnă. Doara Hortensia Cristea din Orăștie și dl Traian I. Iarca, medic veterinar în Dej, sîdanțați. Orăștie, 5 Maiu 1912. — Din prilegiul logodnei lor, au dăruit 10 cor. „fondului ziaristilor“ români. — Cele mai sincere urări de noroc și fericoire!

Cea mai multă bogăție este adunată, precum să scrie, în Franța. Mai multă și decît în Anglia. Ci-că întreg neamul francez are averi de 287 miliarde (fiecare miliard de 1000 de milioane, fiecare milion 1000 de milii), — așa că dacă te ai pune să împarți toată această bogăție, pe capurile tuturor Francezilor, — ar căpăta fiecare Francez 7314 franci. Adecă n'ar fi om care să nu albă 7314 franci. Și cel mai mic copil. Luînd fiecare familie franceză de 4 membri, s'ar veni că fiecare familie are o avere de 28—30.000 franci. — Așa ar fi de s'ar

împarți averea. În faptă nu e așa. Ci unele familii franceze au singure sute de mii și milioane, ba zeci și sute de milioane, chiar miliarde, — iar multe-multe mii de alte familii franceze, n'au, ca și cele mai sărace românești ori nemțești ori rușești, nici cite 7 mii de fileri, decum pe atîtea de coroane! Că așa-i firea tainică a banilor: trag tot acolo unde e grămada mai mare, unde-s mai mulți. În casa săracului li-i urît, fiind prea puțini... Fug la jidovi, unde-si mai găsec ortaci...

Sodalii români din Sibiu, pentru fundatiunea ziaristilor români! Reuniunea sodalilor români din Sibiu, arangează o Convenire socială, împreună cu cîntări, declamațiune, postă umoristică și joc, Duminecă, la 22 Maiu n. 1912, în „Unicum“. Dirigentul corului: Candid Popa. O parte a eventualului venit curat este destinată pentru fundatiunea ziaristilor români.

Urmările privirii în soare în ziua cu întunecimea. Întunecimea de soare ce fu de curînd, pe la noi n'am putut-o vedea de norii ce ne copereau privirii cerul, — dar pe multe locuri, prin alte țări din Europa, ea a putut fi văzută bine. La astfel de arătări cerești înse, omul nu e iertat să se uite cu ochii liberi, ci prin o sticlă cernită, care să-i scutească ochii de razele prea puternice ale soarelui.

Din Essen să scrie, că la medicii din Vestfalia să află azi sub lecuire 110 bolnavi de ochi, cari au privit la soare în ziua întunecimii, fără sticle cernite, scutitoare. Toți au căpătat aprindere primejioasă de ochi.

O corabie germană primejduită. Din New York s'a vestit zilele astea: Vaporul »Königin Lujza« al unei soaletăți germane, a sosit în 4 Mai în portul dela New York avînd o spărtură în pîntece și apă de 3 metri de înaltă în despărțămintele mașinilor! Călătorii cînd au ajuns la țerm, erau din cale-afară iritați, năcăjiți, căci deși li-s'a tălnuit lucrul, simțiseră că corabia a suferit o spărtură și că ea era în primejdie. Ci-că de-ar mai fi avut mult de călătorit, — nu o mai biruia. Căpitanul însă spune că deși corabia a suferit spărtură și apă s'a bîgat în o parte a ei, n'a fost în primejdie mare, căci numai în trei părți ale ei nu era atînsă și așa nu să putea scufunda. O fi, dar bleții călătorii las' de n'au asudat de frică.

Un mort, numit în slujbă mai bună. Foaia oficioasă din Pesta aducea în numărul seu din 4 Maiu, înaintarea profesorului universitar Dr. Mksa din clasa VII în clasa VI de plată. Cum numirea ori înaintarea profesorilor universitari să face la recomandarea guvernului, prin Maestatea Sa în foaia ofi-

cioasă, — până hrtille au umb'at din ministeriu pe la Cancelaria de curte a Maestății Sale la Viena, până au fost subscrise și până au venit napoi la Pesta, apoi până au fost date la Tipografia Statului să baga numirea în foaia oficioasă, — profesorul Mksa a murit pe neașteptate. Iar pe cînd înaintarea lui ieșea în foaie, ea vorbea deja de un mort, nu mai mult de un viu.

„Tralul nostru“

e numirea celei mai noue cărți literare eșită la „Minerva“ în București, din peana isteată și iubitoare de popor a meșterului scriitor Ion Ciocrlan, învățător la țară. Trîind în mijlocul poporului, Ion Ciocrlan vede și simte toate bunele și relele lui, bucurille și suferințele lui, vede știința și neștiința lui, și pe toate le descrie în tare drăguțe schițe și nuvele, ce ne dau vii chipuri dela țară și prin toate povățuînd spre mai bine pe iubitul popor. În volumul „Tralul nostru“ aflim 12 bucăți literare: Pe Rancu, Rămăși acasă, Schițe, Cina, Ispita, La stîna, Cetățuia Stăncuței, Două suflete, De sărbători, Așteptare, Orbul.. În cari cetitorul găsește multă dulșoie, pe alocurea veselie sănătoasă, și din toate să poate alege cu cite-o învățătură prețioasă.

Sfătuim pe iubitorii de cetiri plăcute și bune, să-și cumpere acest volum scris așa că și cetitorii din popor, li pot înțelege deplin. Prețul 1 cor. 50 fil. și 10 fileri de postă, iar cei ce doresc a li-să trimite recomandat (sigur că nu să perde pe postă) se mai pună 20 fil. taxa de recomandare. A să cere la „Librăria Națională“ S. Bornemisa din Orăștie.

Convocare. Comitetul despărțămîntului Diciosînmartin al Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român va ținea la 12 Maiu a. c. două prelegeri populare și anume: la 11 oare a. m. în comuna Șaroșul Unguresc și la 3 oare după prînz în comuna Boziaș, la cari invită cu dragoste pe toți cei din Șaroșul-unguresc, Boziaș și jur, cari doresc înaintarea culturală a poporului român Comitetul despărțămîntului.

Advocat osîndit la temniță. În orașe mari, cum e și Bupapesta, nu e lucru rar să află avocat care trăește în mai mare lipsă, decît un scriitor de avocat din un oraș mai mic. Că în așa potop de lume, trebuie să fii om cu renume ca să te știe mulțimea, ori să ai legături și rubedenii cari să te facă cunoscut. Că de nu, greu o duci.

Acest adevăr îl întărește și faptul, că zilele astea tribunalul din Pesta a trebuit să osîndească pe avocatul Dr. Singer Armin la un an temniță grea (börtön), pentru-că primînd procesul de moștenire a u-

mei femei din provincie și estigindu-l, miile ajunse la mâna lui din aceea moștenire, le-a păpat el și femeii nu le a mai dat. Și de luat nu au ce lua dela el.

Izbinda unui arhitect român. Direcția Căilor Ferate Ungare edifică în Budapesta un mare grup de case, cu 200 de locuțe, pe seama deregătorilor săi. Au concurat peste 25 de arhitecți (inginer de zidiri) cu diferite planuri, lucrute cu măiestrie, între cari și arhitectul român Ion Niga, — fost mai înainte în Arad.

Planul arhitectului Niga a fost premiat cu premiul de 800 cor. Iată înc'o dovadă, că avem și noi arhitecți și ingineri, ca alte națiuni, — noi însă sprijinim străinii și inginerii noștri, crescuți cu stipendii românești, să perd în marea străinilor, fără să aibă privilegiu de a răsplăti jertfa primită din partea națiunii lor.

Ar fi timpul să ne gândim și la inginerii români refugiați aproape toți în oficiile statului, asigurându-le traiul în sinul națiunii românești!

Advocat român în Carlsdorf. Am onoare a aduce la cunoștință, că mi-am deschis cancelaria advocațională în Carlsdorf (Nagy-károlyfalva) comit. Timiș, în Strada principală, (casa hotelului „Bürg“) — Carlsdorf, 26 April 1912. Cu stimă Dr. Iustin Cl. Iuga, avocat.

Curs de limbă franceză, în Orăștie. O domnișoară, născută franceză, care azi dă lecții de limbă franceză în Pesta, — la cererea mai multor doritori de a învăța această limbă cultă, s'a arătat gata a veni la Orăștie dela toamnă ori și din vară, pentru a da instrucție din franceză doritorilor dame și domni, — dacă s'ar înștiința în număr îndestulitor.

Acei domni și dame din loc sau jar, care ar dori a lua parte la acest curs, să binevoiască a face cunoscută aplicarea lor, la redacția foii, — pentru ca arangeatorii cursului să vadă dacă sînt participări destule spre a putea invita instructori din vorbă ca să vie.

Petrecheri.

Meseriașii români din Brad, membrii ai tovărășiei industriale de ajutoare „Industria“ invită la *Maialul* care s'ar arangea luni a doua zi de Rusalii, în grădina la „Coroană“. Venitul curat e destinat pentru trebuințele tovărășiei „Industria“. Inceputul la 5 ere după amiaz.

— Ca ocaziunea adunării generale Despărțămîntului „Gherla“ al „Asociațiunii“ se va aranja o petrecere cu joc la care comitetul arangeator invită cu toată onozrea. Venitul curat e destinat în favorul despărțămîntului „Gherla“ al Asoc. și al bisericii gr-cat. din Nicula.

— „Societatea meseriașilor din Blaj invită la Producțiunea corală teatrală împreună cu dans, ce va avea loc Sâmbătă la 11 Mai n. în sala „Otelului Univers“ sub conducere dîi profesor Iacob Mureșianu. Venitul curat este destinat fondului societății.

Marea problemă a hrănirii copiilor ajunge aproape de rezolvare. Dacă dela întărcare hrănim copilul cu „Phosphatin Falliers“ nu are conturbări de stomac.

Cei mai iluștri medici de copii decît „Phosphatin Falliers“ nu știu nutremînt mai hrănitiv pentru copii, cu gust plăcut, ușor de mistuit, ajută la formarea oaselor.

Congregația de primăvară a comitatului Hunedoarei e conchemată pe ziua de 21 Mai n. la Deva. E congreagația în care s'aduc înainte între altele socotelile comunelor revăzute de controla comitatului și bugetele comunale. Singure aceste două feluri de obiecte dau în programul congreagației 600 de puncte! — Apoi feluritele cereri și recursuri venite din comune 360 puncte de desbatere. — Adaugă feluritele rapoarte ale vicișpanului asupra anului trecut, — și altele, și vei înțelege de ce Convocarea la această congreagație cuprinde nu mai puțin ca 1100 de obiecte, ce vin supuse cumpărării și hotărîrii congreagației, — afară de încă 2—300 ce vin adause prin programul întregitor ce s'ar împarte în ziua congreagației, cuprinzînd treburile ce au sosit la comitat pînă la ziua adunării.

Totuși, faptul că membrii sînt chemați la o ședință în care li-s'aduc înainte 1100—1400 obiecte spre desbatere, — arată cît de mult adunările sfatului comitatului sînt azi mai mult ca o băjocură a rostului ce li s'a dat prin legea ce le-a așezat, decît o adevărată împlinire a chemării lor. Doar 1400 obiecte nu pot fi desbătute nici în o adunare ce ar ținea o săptămînă, decum în una de o zi, cît țîn adunările congreagației la noi.

Și doamne multe lucruri însemnate s'aduc aci înainte. Satele de recursuri venite din comune, sînt de cele mai multe ori tot atîtea strigăte revoltate contra feluritelor volnicii, de nu chiar mișelii, pe care le-au făcut deregătorii comitatului și ai statului și în contra cărora locuitorii cer la sfatul mare al comitatului scap și facere de dreptate! Volnicul din vorbă însă, a venit la comitat și s'a înțeles cu referentul (dragătorul care are să cerceteze lucrul și să propună congreagației în ce fel s'ar hotărască asupra resursului), îl luminează cum lui îi e bine, și acela propune congreagației trecerea peste recurs ca nefiind întemeiat... Trece așa și prin comitetul permanent. Congregația grăbită a s'ajunge la obiectul al. 1400-lea, ca să poată merge s'ar, așa, — nu mai cere

nici macar cetirea recursului ci hotărâște cum a propus referentul și comitetul, — și volnicia ori nedreptatea outare primește peotea întăririi, și cei atinși prin ea trebuie să o înghiță și să tacă, — oăci a mai recura și la ministru, nici nu le mai vine.

În felul acesta sute de pricini aduse nainte congreagației, trec prin ea prea ușor și primesc dela ea o întărire, pe care, dacă membrii ar avea timp să asculte recursurile, cererile, să cunoască bine tot lucrul, în alt chip le-ar fi hotărît. Dar pentru ca s'o poți face așa, nu e iertat să fii chemat la pertractarea celor 1400 obiecte în o zi! (Pe a doua zi nu vrea nimeni să stea, ce nu s'ar desbata în ziua întli și rămîne pe a doua, aceea s'ar pertractează în o congreagație din care mai fac parte parte 10—20 de înși, slujbașii dela comitat, ei de ei).

Așa cum sînt puse la cale ședințele sfatului mare al comitatului, la noi și aiurea, sînt un lucru superficial, aproape fără de rost!

Titanic.

Medicul Dr. Lengyel sare era pe corabia „Carpathia“ cea care a luat pe cei scăpați de pe „Titanic“, povestește următoarele:

— Cînd am primit știri despre primejdia „Titanic“-ului, am pornit cu toată puterea într'acolo, iar noi, medicii și ajutoarele noastre, am pregătit toate: am scos vata, legăturile, bestari întăritoare, haine și tot.

E de nedesoris vedea că ni-s'a deschis ochilor cînd am ajuns la locul nenorocirii, la cele 12 luni cu scăpații de pe Titanic. Strigăte deznădăjduite, plîns sfîșietor de inimi, gemete, harcăeli de moarte. Apa în jurul lor era neagră de oleiurile ieșite sus de pe corabia scufundată și de bușăci de lemne frînte din catargurile ei.

Ne apropiam de o luntre. Slobozam jos scara pe care se urcea noi pe corabia. Aș! Nici unul nu putea să urce. Toți erau înghețați, morți de frig, nici nu-și mai credeau ochilor că vor fi mîntuiți. În luntre era apă și ei stau în ea. Le-am slobozit atîncea saci de trase, în saci i-am pus camenii noștri și i-am tras în sus, unde i-am dus în cabina caldă, schimbându-le hainele și cercînd să-i desmorțim. De pe mulți trebuia să tăiem hainele înghețate, înțepenite. Numai atunei au început adevăratele arătări sfîșietoare de inimă: acum au început nenorociiții a plînge și a se tîngu; în plîni de deznădejde! Acum a izbucnit din ei toată durerea!

În o luntre am aflat numai femei și nici un bărbat. Ele nu știau cîrmul luntre, stăteau perdute, deznădăjduite.

De dimineața pînă la 10. oare din zi, a durat culegerea nenorociiților de prin luntre. Dela miezul nopții pînă acum stau ei în luntre,

tri, nescuțiți, slab îmbrăcați, înghețați.

Cînd i-am ridicat pe toți, rabiă noastră nu mai era decât cu călători, ci un spital ori o mică casă de morți!

Abia i-am ridicat, și unii erau murit aci nainte noastră. I-am ameaz i-am înmormîntat. Cînd s'ar oprea pe o clipă, toate mureau stau locului, un matroz sună cîntecul corăbiei, un preot spune cîntec scurtă și mortul e slobozit în sazul de pînă cu greutate mare. Apoi mergem înainte, și cîntecul își dă duhul, aceeași ceremonie s'ar repetează...

POȘTA REDACȚIEI

J. Ch. în P. Ceva Păzîl dia poezii frumoase și povești mai puțin cunoscute publicăm bucuros. Dar cele făcute de noi nu merg.

Hamb. în Bl. Același răspuns.

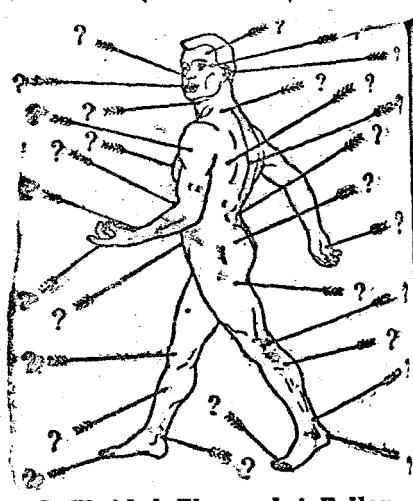
Sim. Munt în: Hered. Am primit Mulțumim. Ce putem folosim la tirajul său. Răspîndiți aceste cârticale în poezii, că bun lucru faceți.

Anul I. din „Bobîrnaci“ dînd un volum de 100 pagini, cu mii de glume, umor satiră, — foarte producătoare de haz, — îl avem legat în volum deosebit, pe care vindem cu 1 cor. 50 fl. franc. A să cere la:

Administrația „Libertatea“ în ORĂȘTIE (Szászváros) sau la Librăria Națională, totj ai

Te s'agetează?

(349) (Al dureri?)

I. Fluidul Elza a lui Feller.

— după experiențele noastre, liniștitor de dureri, vindecător, încetează durerile la ped și sigur, vindecă: reumă (spurc), slăbia denervi, junghieri în coaste, influență dureri de cap, de dinți, de spate, amețală, durere de ochi, migrenă și multe nepomenite aci! Fluidul Elza a lui Feller e folosit cu efect fără păreche la răgușă, catar, ureri de pept și gît și morburii de curen, ori răceală, adevărat e numai de pe sticlă este numele „Feller“, 12 sticlă mici sau 6 mari ori 2 speciale, K 5 franc. II. Vestim apoi, că lumea folosește cu efect distîns și sigur Pilulele-Rebarbar de mînat alui Feller, contra durerilor de stomac, zgirciuri, lipsă de poftă, arsură de sîre, greață, amețală, răgăci, hămețolide și alte conturbări de mistuire. 6 cutii franco cu 4 coroane. — Să ne ferim însă de imitațiuni și să adresăm acurat așa.

Eugen V. Feller, apotecar. Stubica, Centrala 119 (comit. Zagrab).

Să află de vînzare din mîna liberă 2 case cari constau din mai multe odăi, grădina mare etc., în Strada Căstăluța. Nr. 687-a și 687-b. Informații la proprietar. (673) 1—2.

Convocare.

Onorații membrii ai Reuniunii economice române din Orăștie, Secția industrială, să convoacă la adunarea generală anuală, care să va ținea Duminică în 19 Mai 1912 după amiază la 3 ore, în localul reuniunii, cu următoarea ordine de zi:

1. Raportul comitetului.
 2. Revidarea și aprobarea socotelilor anuale.
 3. Rezolvarea propunerilor comitetului și a membrilor.
- Orăștie, din ședința comitetului dela 25 April 1912.

Nic. Tănase,
secretar.

A. Cristea,
președinte.

Secretul meu.

Sistemul meu, de a cumpara cu bani gata toamna, marfa de mâna întie, — îmi face cu putință a pune în vânzare

Vinuri bune,

curate, exclusiv din Ardeal, — pe lângă prețurile cele mai ieftine!

Fă o probă când ai la casă un botez, o cununie sau altă sărbătoare familiară.

Prețurile: dela 56 fileri în sus. Felurite soiuri curate.

(571) 1—50 **HANS STEPHANI**
hotelier, Orăștie (Szászváros).

Un morar

să caută pentru moara de apă, cu 2 petri și o sită, a dlui RAFAEL IONĂCZ din Geoagiu—Algyógy. — Moara să dă în arindă, ori cu plată din vamă. 2—3 (569)

Nou croitor în Orăștie!

Am onoare a aduce la cunoștință onor. public, cumcă mi-am deschis lucrătoare de

croitorie

pentru domni, în Orăștie, strada Apei, Nr. 5. — Rog onoratul public să-mi de-a binevoitorul său sprijin. — Lucru solid, cu prețuri moderate!

Totodată primesc și un învățacel!

Cu distinsă stimă
George Mihuți,
croitor în Orăștie.

1—3 (568)

Local de prăvălie.

în un loc cercetat al orașului Orăștie, în parte cu mulți lucrători, cu locuință potrivită, — e de dat în chirie dela 1 Iulie n. a. c.

Informațiuni la:

Abraham Manó
în Orăștie.

— Tot aci și pentru același termin să caută un vânzător de beuturi, în stare a pune cauzie și avind și ceva praxă.

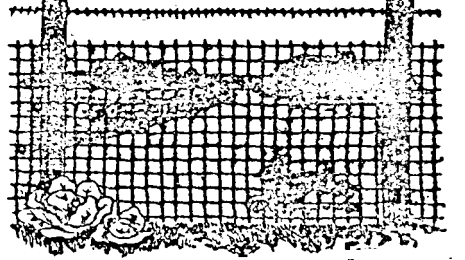
(559)

3—3

Garduri, tare ieftine!

Producție indigenă!

Fără păreche potrivită!

(516)

Ușor de montat!

7—9

Numărate scrisori de mulțumită adevărate că

Țesutura de drot „HUNGARIA“

e neîntrecută, distinsă!

Să face din drot răsucit. Preț pe metrul pătrat 30 fileri și mai mult.

Să comandă numai la fabricantul

Alexandru Haidecker,
fabrică de funii de drot și de garduri de drot în

Budapesta, VIII., Üllői-ut 48/85

Serviciu repede, favorabil și punctuos. — Catalog ilustrat, gratis și franco!

Compactor român

executând lucrări de compactorie, dela cele mai simple până la cele mai fine, — legături de cărți pentru bibliotecă, broșuri, protocoale pentru cancelarii, cărți de bănci legate în pinză, piele ori moleschin, trainic și fin, cu vignete simple ori aurite, —

— avem la Orăștie! Recomandăm celor ce au bibliotecă private ori a societăților, să se adreseze pentru compactarea cărților din ele, dlui **Petru Ilies,** compactor în Orăștie. (0) 1—

Picăturile de stomac alui BRADY

naștere: Picăturile Mariei Zell, mai mult ca de 30 ani așa s'au valorat că nu pot lipsi din nici o casă. Efect: mesajuns la centrul bari de mistuire, la ardere de stomac, infundare, zgirciuri de cap și rîșă, amețeli, neosemă, colică, anemie etc.

Să capătă în toate apotecile. O sticlă mare cor. 1.60 mică 90 fil.; 6 sticle mici 5 cor. 30 fil. 3 mari 5.30. Primind banii, să timit franco, prin:

Apoteca **K. BRÁDY**
ia „Reg. Ung.“ în Viena, I.
Fleischmarkt. 2. Depot 2.

Atenți la marea care e: St. Focioara de Maria-Zell; pachetare roză și subscrierea de pe chipul de alături. (503) II. 6—25.

Nr. 412/1912.

Licitațiune minuendă.

Comuna Kistalmács (Tălmăcel) dă prin licitațiune minuendă verbală, și cu admiterea ofertelor în scris, care să va ținea Duminică în 19 Maiu a. c. la 3 ore d. a. în cancelaria comunală, elădirea unei case silvanale în muntele „Zimbru“ (Buceciu) lângă stațiunea funicularului societății ungaro-italiene.

Oferte ulterioare nu să vor considera.

Prețul strigărei 3567 cor. Vadiu 5%. Condițiunile mai amănunțite să pot afla la cancelaria comunală.

Kistalmács (Tălmăcel) 28 April 1912.

(570) 1—2 Primăria comunală.

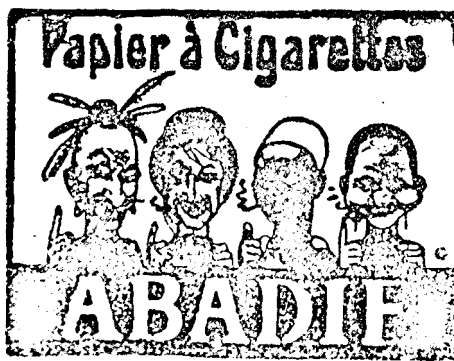
Măestru curelar,

pregătind hamuri, dela cele mai simple până la cele mai de lux, apoi șele de piele, șezuturi de trăsuri și tot ce să ține de măestria asta, — recomandăm proprietarilor de trăsuri din loc și jur. E măestru solid, lucrează bine și frumos!

Primește și tot felul de reparaturi de hamuri, șezue, șezuturi de trăsuri și altele.

Adresați-vă la: **Ioan Comă,** măestru curelar în Orăștie, în piață, lângă prăvălia dlui Ion Lăzăroiu.

(0) 1—

PENTRU ZIDIRI:

Traverse; legături de fier; cement de Beoxin, Portland și Roman; trestie de stucatură și țesătură de Bacula; impletituri de sîrmă: hirtie gudronată (pentru coperit) și plăci de izolare; (640) tincoșea neagră și țincuită. 6—20.

Să găsose la firma:

CAROL F. JICKELI, Alba-Iulia și Sibiu.

Fărină, — Tărițe.

Fărină de cea mai aleasă calitate, pentru pâne bună și aluături (prăjituri), — precum și tărițe, vă recomandă în ori-ce cantități, cu prețuri moderate,

Abraham Manó
Orăștie (Szászváros).

(572) 1—

O calfă și un învățacel

să primesc îndată în prăvălia mea a subscrișului.

Condiție stabilă și bună.

Daniil Radivojevici,
com. în Boxovici.

(558) 3—3

Mare târg de stofe de primăvară

în casa de mărfuri alui

MATHEI WEINER

Budapesta, Andrásy u. n. 3.

Acastă firmă cunoscută pentru ieftinătatea și oferă stofe de primăvară în prețuri surprinzător de ieftine:

Stofe de lină, ori-ce color, 120 cm. lat	1.96
Velle de primăvară ciceșe	2.50
„ engleșești	2.50
„ de bluze de primăvară	1.70
Grenadin de spălat	2.30
Fânză de haine de spălat cu fire de mătăsă 72 cm. lat	55—78 fil.
Percealin bun de spălat 80 cm. lat	42—72
Delaia de spălat, 80 cm. lat	50—78
Grenadin de spălat, clasic, 80 cm. lat	1.50—1.96
Broderii, stofe mătăse	58, 78, și 96
Tăflet camelin și Satin deschis	
noutate de bluze și haine	1.80, 2.70, 3.30
Zefir brodat, pentru bluze, ori-ce color	1.50
Mătăsă albă brodată d'ia batist	1.96
Lips de mătăsă ptr. bluze, modele clasice	
în ori-ce color	2.70
500 ex. măfame șcal de 2 metri, de mătăsă, fond alb cu reze	2.50
Noutate: Pălării de pae pt. dame, „Mona Lisa“, cel mai nou fazon 5.40.	
Colecție de mastro de primăvară și vară, — trimis gratis și franco!	2—2

Casă cu crișmă

avind 7 odăi, curte, grădină, popicărie etc., licență de sare și de tabac, aflătoare în o comună mare din comitatul Hunedoarei (549) 2—3

e de vânzare.

Invirtire de 30.000 cor. pe an. Adresa o dă Administr. foii.

Greșală colosală

comite acela care nu a procurat, și la suferințele sale de reumă și podagră, la impunsături și junguiuri prin spate și prin oase, folosește în loc de (556) 2—10

Reparatorul Kriegner

ceva imitații. Recomandăm grabnic celor ce sufer de reumă sau alte morburii provenite din curent, să folosească imediat

Reparatorul lui Kriegner, care să prepară numai în

Apoteca KRIEGNER, Budapesta, Kálvin-tér,

și de aci e a să cere. 1 sticlă mică 1 cor.; sticlă mare 2 cor. Prin postă 5 sticle mici să trimis franco pentru 5 cor., ori 3 mari pentru 6 cor.

E leac mai bun ca toate spiriturile sărate. După o singură frecare alină și stinge durerea.

VÎNZARE DE PRĂVĂLIE.

Din cauza încordării prea mari, a boalei reumatice și a etății să vinde din mână liberă prăvălia bine asortată de coloniale și mărfuri felurite cu drept de trafic, etc. „La crucea de aur” situată în piața principală și existentă de 15 ani în opidul Verșeț (Bănat) cu 30.000 localități și cu cel mai compact jur românesc, care la două piețe de peste săptămână își țirguesc cele trebuincioase la susnumita firmă.

Devărul (învîrtirea) anuală cu tutungerie (trafica) face 10.000 cor., iar cu prăvălia 30.000 cor. Până nu ajunge acest vad pe mâni străine, e recomandabil ca să ajungă un român stăpin pe acest loc mai ales fiind vadul demult făcut.

Capitalul necesar este suficient 6000 cor. — Doritorii de a o cumpăra să se adreseze la

2-6 (561)

SIMEON SCHIOPU,
comerciant în VERȘECZ.

VINURI vechi și noi — de vîndut!

Adresați-Vă cu toată încrederea la proprietarul de vii din Șiria, (Világcs), **PETRU BENEÁ**, căci Vă trimite numai *vinuri bune, curate și pe lingă prețurile cele mai moderate.*

Vinuri vechi: Vin alb 68 fil., Rizling 70 fil.,

Roșu 92 fileri.

Siller 62 fil.

Carbenet 100 fileri.

Vin u din 1911: 54—56 fileri.

Rachie de trevere (comină) K 160

Rachie de comină, specialit. „ 2—

Rachie de drojdii 2 cor. 20 fileri.

Prețurile sunt semnate după litru,

în fileri. Vinurile și rachiea să ex-

pedezează sub îngrijirea proprie, dela

50 litri în sus, cu rambursă.

Vase împrumutez pe timp de 2 luni.

Pentru calitatea vinului garantez.

PETRU BENEÁ,

proprietar de vii.

(473) Világcs, (Arad m.) 11—25

Legături de vătămătură

cunt cele c. reg. alui Keleti patentate.

Legători de pîtece pentru bărbați și femei contra ori căror morburii din ios și contra foalelui atrînător.

(203) 20—52

Gummi ciorap pentru vîre umfate.

Picioare și mîni măestrite pe sama putăți (tăiați).

Indreptătoare de trup pentru umblat și spriginit.

Corsete artificiale și spriginitoare.

Îmătoare oblu pentru cel crescuti strîmb precum și ori-ce articoli de lipsă la

Îngrijirea de bolnavi, pregătește după cele mai moderne principii cu prețuri favorabile de fabrică:

I. Keleti, fabrică c. reg. patent ptr. legături de vătămătură și indreptoare de trup.

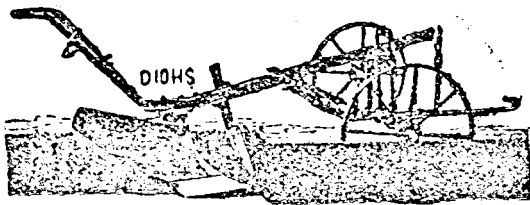
Budapesta, IV. Koronaherez. u. 17. vidi

— Trimit catalog cu 3000 figuri, gratis! —

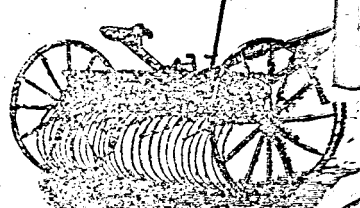
Fondată în 1878. Telefon 13—76.

Mașinile vestitelor firme:

Glaxton Shuttleworth & Hoffer Schran

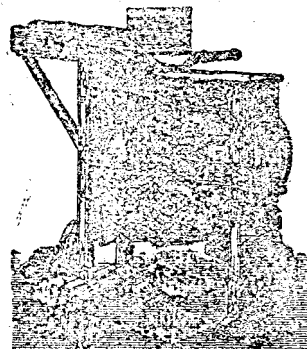
1. Plugul de fer „Sack”, renumit!

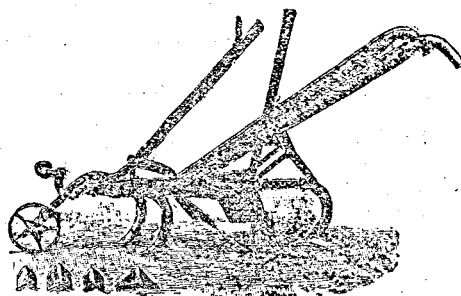
4. Greblă de fin „Hollingworth”, spornică la lucru ușor de mînuat.

2. Grapă de fer diagonală și pentru mușchiu (pentru curățirea jelinilor de mușchi).

5. Mașină de sfărîmat cuceruz! Să afli cu vînturătoare și fără vînturătoare.

3. Mașină de săpat „Planet lunor” foarte practică și cu bun nume!

II.
(556) 6—29

Depozit și reprezentanță la: **Carol F. Jickeli,**
în **ALBA-IULIA** (Gyulafehervár) și **SIBIU**
Cereți catalog și oferte de prețuri!

Cei-ce doriți să fiți scutiți de pagubele în vite!

Întrați sub scutul „Reuniunii proprietarilor de vite” dela Orăștie (Szászváros), cu cancelaria conducătoare în Hunedoara (Vajdahunyad), — care asigură pe economi contra oricărei pagube în vite!

Reuniunea e în viață dela 8 Maiu 1910. Și dela aceea zi încease, plătește toate pagubele în vite a membrilor săi, cari sunt în rînduială cu înscrierea și plata taxei! — A plătit până acum peste 60.000 coroane despăgubiri membrilor săi!

Nu e greutate mare!

Cînd intri spui, cit și-s vrednice vitele, și la caz de pagubă plătești numai 4 fileri după fiecare 100 coroane, ce ai asigurat pe vitele tale.

Să vin cam 4 pagube pe lună. Așadar ai de plătit 16 fileri pe lună de 100 cor. ce ai asigurate. După vite de 500 cor. 80 fil. pe lună, după vite de 1000 cor. 1 cor. 60 fil. pe lună. Banii îi trimiți în toată luna ori pe 2—3 luni înainte.

Ca să poți asigura, te faci membru al Reuniunii, cumpărînd o »cuotă« (acție) de 4 cor. pentru fiecare 1000 de cor. asigurate; prețul cuotei îl plătești în 2 ani. La înscriere să cere numai 1 cor. din ea. Cel cu vite multe, cari asigură mai multe mii, își lau de fiecare 1000 cor. asigurate, cite o cuotă, — care rămîne însă averea lor, și la ieșirea din Reuniune și-o capătă înapoi.

Încolo: la intrare dai 1 cor. taxă de primire.

Azi toți membrii Reuniunii formează deja 4 Despărțăminte, ce să conduc de Cancelaria centrală dela Hunedoara. Precum asigurații vor spori mai mult, Reuniunea va împărți pe cei asigurați în cercuri, cari au în coprinsul lor cam 3000 de vite, și soții din un cerc de acesta plătesc ajutor, numai pentru ortacii din cercul lor. Numai la caz de boală lipicioasă, direcția poate îndruma pe un cerc a veni și el în ajutorul celui alt, după îndemnul: „azi ție, mîne mie!” (726) 22

Amănunte, tipărituri, îndrumări, cereți la

Cancelaria „Reuniunii proprietarilor de vite”
din Hunedoara-Vajdahunyad

Capital social Coroane 1,200.000.

Telefon Nr. 188.

Postsparcassa ung. 29.349.

„Banca generală de asigurare” societate pe acții în Sibiu—Nagyszeben.

este prima bancă de asigurare românească, înființată de institutele financiare (băncile) române din Transilvania și Ungaria.

Prezidentul direcțiunii **PARTENIU COSMA**, directorul-executiv al „Albinei” și prezidentul „Solidarității”.

„Banca generală de asigurare”

face totfelul de asigurări, ca asigurări contra focului și asigurări asupra vieții în toate combinațiunile. — Mai departe mijlocește: asigurări contra spargerilor, contra accidentelor și contra grindinei.

Toate aceste asigurări „Banca generală de asigurare” le face în condițiunile cele mai favorabile.

Asigurările să pot face prin oricare bancă românească, precum și la agenții și bărbaiți de încredere ai societății. — Prospețe, tarife și informațiuni să dau gratis și imediat.

Persoanele cunoscute ca acvizitori buni și cu legături — pot fi primite oricînd în serviciul societății.

»BANCA GENERALĂ DE ASIGURARE« dă informațiuni gratuite în ori-ce afaceri de asigurare fără deosebire că aceste afaceri sunt făcute la ea sau la altă societate de asigurare.

Cei interesați să se adreseze cu încredere la:

„Banca generală de asigurare”.
Sibiu—Nagyszeben, — Edificiul „ALBINA”.